



Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk 1881 yılında Selanik'te doğdu. Babası gümrük memuru Ali Rıza Efendi, annesi, Zübeyde Hanımdır. İlkokulu Selanik'te Şemsi Efendi Mektebi'nde okudu. Öğrenimine Selanik Askeri Rüştîyesi ve Manastır Askeri İdadisi'nde devam etti. 1899'da İstanbul'da Harbiye Mektebi'ne girdi ve 1902 yılında piyade teğmen rütbesiyle mezun oldu. Kurmaylık öğrenimini başarıyla tamamladı ve 1905 yılında kurmay yüzbaşı oldu.

Önce Şam'daki 5. Ordu'ya, daha sonra 1907'de Makedonya'daki 3. Ordu'ya tayin edildi. 1909'da Hareket Ordusu'nda görev yaptı. 1911'de İtalya'nın Trablusgarp'a asker çıkarması üzerine Tobruk'a giderek savaşa katıldı.

Balkan Savaşı'nda Edirne'yi Bulgarlardan geri alan kolorduda görev yaptı. 1913-1915'te Sofya'da askeri ateşe olarak bulundu. I. Dünya Savaşı'nda 1915'te 19. Tümen Komutanı olarak Çanakkale Savaşı'na katıldı. "Anafartalar Kahramanı" adı ile ün kazandı.

1916'da doğu cephesinde Kolordu Komutanı olarak Rus taarruzlarını durdurdu, Bitlis ve Muş'u düşmandan geri aldı. 1917'de Filistin ve Suriye'de görevli 7. Ordu Komutanlığı'na atandı. Aynı yıl veliaht Vahdettin ile Almanya'ya gitti. 1918'de Suriye cephesinde 7. Ordu Komutanı iken I. Dünya Savaşı sona erdi. Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra İstanbul'a geldi. "Türk vatanını düşman işgalinden kurtarmak" amacını gizli tutarak, Ordu Müfettişliği görevi ile İstanbul'dan ayrıldı. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı.

22 Haziran 1919'da Amasya Genelgesi'ni yayınladı. Osmanlı Hükümeti'nin verdiği görevden ve askerlikten istifa etti. 23 Temmuz 1919'da Erzurum, 4 Eylül 1919'da Sivas'ta toplanan kongrelerin başkanlığını yaptı.

Bu kongrelerde; "düşman işgaline karşı milletin vatanı savunacağı, bu amaçla geçici bir hükümet kurulacağı ve bir Milli Meclis toplanacağı, manda ve himaye kabul edilmeyeceği" kararları alındı. Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920'de Ankara'da tarihi görevine başladı. Mustafa Kemal, meclis ve hükümet başkanı seçildi. Sevr Antlaşması'nı Türk milletinin kabul etmediğini dünyaya ilan etti.

İzmir'i işgal eden Yunan kuvvetlerinin ilerlemesi 1921'de I. ve II. İnönü Muharebeleriyle durduruldu. 23 Ağustos 1921'de tekrar saldıran Yunan ordusu, Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın yönettiği Türk ordusu tarafından Sakarya Meydan Muharebesi'nde mağlup edildi. Bu zafer sebebiyle Büyük Millet Meclisi Mustafa Kemal'e "Mareşal" rütbesi ve "Gazi" ünvanı verdi. Türk ordusu, vatanı düşman işgalinden kurtarmak için 26 Ağustos 1922'de taarruza başladı. Mustafa Kemal Paşa'nın yönettiği "Başkomutan Meydan Muharebesi"nde (30 Ağustos 1922) Yunan ordusu'nun büyük kısmı yok edildi. Türk ordusu 9 Eylül 1922'de İzmir'e girdi. 11 Ekim 1922'de Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı ve itilaf devletleri işgal ettikleri Türk

topraklarından çıktılar.

1 Kasım 1922'de saltanat kaldırıldı. 24 Temmuz 1923'te Lozan Barış Antlaşması imzalandı. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilan edildi. Mustafa Kemal ilk Cumhurbaşkanı seçildi. Cumhuriyetin ilanından sonra Mustafa Kemal'in önderliğinde yenilik hareketleri başladı.

3 Mart 1924'te hilafet kaldırıldı. "Öğretimin Birleştirilmesi Kanunu" ile mahalle mektepleri ve medreseler kapatıldı. İlk, orta ve yükseköğretim okulları açıldı. 20 Nisan 1924'te yeni anayasa kabul edildi.

1925'te fes ve eski kıyafetlerin yerine modern şapka ve kıyafetler, milletlerarası takvim ve saat kabul edildi. 1928'de Arap alfabesi yerine Latin alfabesine geçildi. 1934'te Türk kadınlarına milletvekili seçme ve seçilme hakkı verildi. Aynı yıl "Soyadı Kanunu" kabul edildi. 24 Kasım 1934'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Mustafa Kemal'e "Atatürk" soyadını verdi. Yürüttüğü yenileşme çalışmaları. "Atatürk İnkılapları" adı ile Türk tarihindeki seçkin yerini aldı.

Türk vatanının kurtarıcısı, Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal Atatürk 10 Kasım 1938'de ebedi uykusuna daldı. 19 Kasım'da İstanbul'dan Ankara'ya nakledildi. Etnografya Müzesi'nde geçici kabre konuldu. Büyük önderin hatırasını yaşatmak için inşa edilen Anıtkabir'de, 10 Kasım 1953'te toprağa verildi.

Türk Milleti Onun aziz hatırasını ve en büyük eseri olan Türkiye Cumhuriyeti'ni ilelebet muhafaza edecektir.